

1. Het lijkt zo stil. Maar het was en is druk voor uw bestuursleden

Het is nu echt tijd voor deze nieuwsbrief. In de ledenvergadering van 10 juni hebben we de leden al bijgepraat en de samenvatting ervan in de notulen vastgelegd. In deze ledenvergadering zijn de ontwikkelingen met betrekking tot het zonneweideproject Hofstraat toegelicht én is verduidelijkt hoe we inwoners van Maasgouw willen helpen met energiebesparing. Er zijn sindsdien veel ontwikkelingen geweest die achter de schermen de bestuursleden druk bezig gehouden hebben. Hierover en ook nog over een paar andere zaken vertellen we u in het navolgende.

2. Aankondiging Algemene Ledenvergadering: dinsdag 23 november 2021; 19:30h; in Maasbracht.

Reserveer deze datum in uw agenda. Het wordt een belangrijke vergadering waar we onze leden o.a. vragen te besluiten over een aanpassing van de lidmaatschapsbijdrage en over de kosten voor de energieadviezen. We willen u de agenda voor deze vergadering, inclusief toelichtingen op de vergaderpunten, uiterlijk per 1 november toesturen.

3. Nu mag het voor iedereen toch langzaam duidelijk zijn geworden: ieders bijdrage om aan klimaatverandering een halt toe te roepen is onvermijdelijk.

Het leek allemaal zo veraf en was niet zo tastbaar: nu moeten we echt onze CO₂-uitstoot drastisch gaan verminderen. Het werd deze zomer (en al lang daarvoor) duidelijk waarom maatregelen noodzakelijk zijn en die CO₂-uitstoot terug gedrongen moet worden. Nee, u hoeft dat niet alleen te doen: alle huishoudens, industrie, transport, verkeer, landbouw, etc. moeten dat ook. Niet alleen in Nederland maar in heel Europa en wereldwijd.

Zelfs de twijfelaars en sceptici moeten toegeven dat klimaatverandering voor ons allemaal merkbaar en tastbaar wordt. De overstromingen in Limburg en in het naburige Eifel en Ahr-gebied zijn niemand ontgaan. Ongekend zware en langdurige regenbuien waartegen de bodem, beekjes en rivieren en alle techniek en voorzieningen niet bestand waren. Hier waren het overstromingen, elders extreme en langdurige droogte door extreem hoge temperaturen. Met bosbranden, verschroeide oogsten en drinkwater tekorten als gevolg.

We hebben in de loop der jaren het hele klimaatstelsel uit evenwicht gebracht en - daarover zijn we het ondertussen toch eens - dit kunnen we grotendeels toeschrijven aan de wereldwijde uitstoot van broeikasgassen. Deze klimaatverandering werkt aan onze ondergang: hongersnood, drinkwater tekorten, sociale onvrede, oorlogen, vluchtelingen. Klimaatverandering ondergraaft de wereldvrede en ook onze welvaart.

Daarom is er de wereldwijde verplichting de CO₂-uitstoot drastisch terug te dringen. In Europa moet elke lidstaat in 2030 de uitstoot met 45% ten opzichte van 1990 terugdringen en tot 2050 zouden we dan zoveel minder mogen uitstoten dat we dan weer op het niveau van 1990 terug zijn. Recent heeft de EU, met voorop Frans Timmermans, aangekondigd dat er nog een schepje bovenop moet: "Fit for 55" Dat is geen oproep van een fitnessclub aan vijftigjarigen, maar een voorstel aan alle EU-lidstaten om de uitstoot niet met 45% maar met 55% terug te dringen. Daarvoor zijn aanpassingen in regelgeving en richtlijnen nodig. Voorlopig is die 45% doelstelling al een enorme uitdaging voor Nederland en de andere EU-landen.

Dit geldt voor elk segment: voor de industrie, voor transport en voor de "gebouwde omgeving". Dus ook de CO₂-uitstoot van woningen moet tot 2030 met minimaal 45% teruggedrongen worden. Ook in Maasgouw! Dat lukt niet met het huidige aardgasverbruik in onze woningen. Het aardgasverbruik moet serieus en met spoed verminderd worden. En, door allerlei ontwikkelingen waarop we hier niet in zullen gaan, wordt (en blijft) de prijs voor aardgas veel te hoog! *Als je het niet voor het milieu doet, doe het dan voor je beurs!*

Als grootste vervuilers stootten China, de Verenigde Staten, India, Rusland, Indonesië, Brazilië en Japan in 2019 samen 30,5 gigaton aan broeikasgassen uit (1 gigaton = duizend miljard kilogram). Dit kwam neer op 58,3% van de totale wereldwijde uitstoot. Alle andere landen van de wereld samen dragen met elk minder dan 2% bij aan de overige 41,7%. Maar als je dat per inwoner bekijkt ziet dat plaatje er heel anders uit. Dan draagt elke Nederlander met liefst 10,45 kg CO₂-uitstoot per jaar bij, terwijl iemand in India (één van de grootste vervuulende landen) gemiddeld slechts 2,47 kg CO₂ produceert. Dus niet alleen wijzen naar de anderen: welvaart speelt een belangrijke rol. Welvaart vervuult! Kijk naar onderstaande tabel en lees meer op <https://www.klimaathelpdesk.org/answers/>

Land	Uitstoot (% van wereldwijde uitstoot) [1]	Uitstoot (Gt CO _{2eq}) [1]	Uitstoot per capita (ton CO ₂ -equivalent per persoon) [2]
China	26,7	14,0	8,40
Verenigde Staten	12,6	6,6	17,74
India	7,1	3,7	2,47
Rusland	4,8	2,5	13,79
Indonesië	2,1	1,4	6,37
Brazilië	2,4	1,2	6,78
Japan	2,6	1,1	9,13
Totaal	58,3	30,5	

We willen en moeten ons comfort en onze gezondheid in de woning kunnen garanderen. Dus zullen we beter of anders voor warmte en koeling moeten zorgen. We zullen met minder of zelfs geen aardgas minstens het zelfde wooncomfort moeten zien te bereiken. Met elke m³ aardgas die we verstoppen stoten we ongeveer 1,7 kg CO₂ uit. We moeten snel fors minder of zelfs helemaal geen aardgas meer gebruiken. Hoe? Dat vertellen we u graag onderstaande toelichting en bij de komende activiteiten van de Coöperatie.

4. We gaan de Warmte-Transitie in Maasgouw concreet maken.

Samen met wethouder Johan Laliu en zijn beleidsambtenaren hebben we de afgelopen maanden ons voorstel besproken hoe nu praktische invulling te geven aan de Warmte-Transitie in Maasgouw. Hoe gaan we ook in woningen minder aardgas gebruiken of zelfs helemaal geen aardgas meer? Er zijn verschillende oplossingen. De Coöperatie legt haar focus allereerst op de ruim 11.000 woningen van Maasgouw. We hebben een ambitieus plan opgesteld om zo concreet mogelijk woningeigenaren (en huurders) aan te adviseren hoe woningen – en specifiek hun eigen woning en woonwijze - comfortabel en gezond gehouden kunnen worden met veel minder of zelfs helemaal zonder aardgas. En niet alleen vanwege het milieu en die klimaatverandering, maar ook vanwege “de beurs”.

15-10-2021: We zijn al ingehaald door de sterk gestegen prijzen voor aardgas en voor elektriciteit: niemand weet nog precies hoeveel duurder onze energierekening zal worden. De ramingen lopen uiteen van € 150 jaarlijks tot zelfs €1500.
Lichte paniek overal. De overheid gaat ingrijpen en iets van onze energierekening compenseren. Hoe en hoeveel weten we nog niet precies: een vast bedrag van €230 per huis en tot €170 afhankelijk van de hoeveelheid energie. Maar die tegemoetkoming is tijdelijk. Één ding is zeker: de hogere gasprijs zal nooit meer op het oude niveau terug komen: er zal een “prijssprinkel” blijven om versneld het gasverbruik terug te dringen.
Daarnaast krijgen gemeenten uit een pot van € 150 miljoen een bedrag om voor de meest schrijnende gevallen een klein bedrag voor energiebesparende maatregelen ter beschikking te stellen. Dit ter voorkoming van “energie-armoede”.
De aangekondigde steunmaatregelen zijn nog heel vers nieuws en ook de gemeente zal nog niet weten hoe die toegepast kunnen worden. De coöperatie volgt e.e.a. op de voet en zal ook deze informatie zo spoedig mogelijk opnemen in onze voorlichting.

In samenwerking en met afstemming met de Gemeente gaan we nog in 2021 beginnen met voorlichtingsbijeenkomsten in alle 8 dorpen (en kernen) van Maasgouw. We hebben 26 bijeenkomsten gepland tot eind 2022.

De gemeente wil ons helpen met promotie en een campagne om iedereen te attenderen op deze bijeenkomsten. Momenteel werken we aan de opzet en invulling van de campagne en aan de inhoud van de voorlichting bij die presentaties. De planning loopt dan wel tot eind 2022, maar het mag duidelijk zijn dat we tot dan echt niet alle 11.000 woningeigenaren bereikt hebben. Dus ook ná 2022 zal de coöperatie alle zeilen moeten bijzetten: met voorlichting en adviezen, de woningen in Maasgouw gas-arm of zelfs helemaal aardgasvrij te helpen maken. (We zetten voorlopig in op een hybride warmtepomp naast een verwarmingsketel die nu nog op aardgas bijspringt als het nodig is in koude winters en ergens in de jaren dertig met een ander gas dan aardgas gestookt kan worden)

We laten per type woning en bouwjaar met voorbeeld pakketten zien hoe op energie en aardgas bespaard kan worden. Met informatie over de bijbehorende investeringen, subsidies, mogelijke financiering, etc. Verder laten we vooral zien dat die investeringen, zoals voor kierdichting, voor dak- vloer- en gevelisolatie, HR-beglazing en installaties enz., niet noodzakelijker wijze allemaal in één keer gedaan moeten worden.

Met een plan waarin de juiste volgorde van maatregelen en op elkaar afgestemde oplossingen vastgelegd worden, kan ook gewerkt worden aan het stapsgewijs verminderen van de energierekening! En dus ook met stapsgewijs de CO₂-uitstoot te verminderen. Zo kunnen afhankelijk van de situatie door isolatiemaatregelen, energiebesparingen voor verwarming van 40% tot 60% bereikt worden. En dat wordt met sterk stijgende gasprijzen dus steeds interessanter en maakt de andere investeringen weer mogelijk. We willen inwoners van Maasgouw overtuigen van de noodzaak, motiveren tot het nemen van maatregelen en hopelijk overhalen een energieadvies - specifiek voor hun woning - te nemen. Desgewenst en op hun verzoek begeleiden we bij offerte-aanvragen en helpen we bij de offerte-beoordeling en een opdrachtverlening. Bij voorkeur aan lokale of regionale ondernemers. We willen, zoals dat heet, geïnteresseerden begeleiden in hun “klantreis”. Stap voor stap. En ambitieus op voor velen onbekend

terrein. Ook voor ons als coöperatie! Samen gaan we Maasgouw verduurzamen.
U hoort van ons én van de Gemeente!

5. Hoe gaan politieke partijen in Maasgouw duurzaamheid invullen?

De lokale politiekepartijen kijken alweer uit naar de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022. Partijprogramma's van 2018 moeten nieuwe inhoud krijgen. Dat was aanleiding voor het bestuur van onze coöperatie om alle partijen (afzonderlijk) uit te nodigen en om van gedachten te wisselen over de invulling van de "duurzaamheids-paragrafen". Alle raadsfracties, inclusief D66 als nieuwkomer op het verkiezingsstoneel, gaven spontaan gevolg aan onze uitnodiging. Als coöperatie hebben we onze plannen voor onze invulling de Warmte-Transitie in Maasgouw (WTM) toegelicht en bediscussieerd. Elke fractie moet de concrete inhoud nog formuleren. Over en weer zijn suggesties gedaan voor de "duurzaamheids-paragraaf". We hebben alle suggesties uniform aan alle partijen toegestuurd en hun uitgenodigd deze in de komende raadsperiode inhoud te geven voor Maasgouw.

U vindt onze suggesties op onze website. Klik op [Suggesties programmapunten](#)

6. Ontwikkelingen Zonneweide Hofstraat

In de laatste Algemene Leden Vergadering (ALV) hebben we u uitvoerig bijgepraat over de ontwikkelingen rond het project zonneweide Hofstraat. We konden u toen ook al vertellen dat de Gemeente de (omgevings-)vergunning verleend had en dat daarna ook de aangevraagde overheidssubsidie op de productie van de zonnestroom (SDE++ subsidie) toegekend is. Maar ook toen was al bekend dat een aansluiting op het stroomnet van Enexis en Tennet op korte termijn niet mogelijk was.

Er zijn sindsdien nog veel gesprekken met o.a. Enexis gevoerd, maar de situatie op het Enexis onderstation in Maasbracht is er niet beter op geworden. We staan hoog op de urgentielijst maar zelfs hiermee is het vooruitzicht op aansluiting ver, te ver weg: op z'n vroegst 2028 als er geen andere wettelijke regelingen gaan gelden, stelt Enexis.

Als het niet via Enexis kan, zo dachten wij, kunnen we dan geen kabel in de andere richting trekken naar de Claus Centrale? Dat zou kunnen antwoordde RWE, de eigenaar van "de Claus". RWE heeft begrip voor onze situatie en wil graag alle medewerking geven. Er ligt als het ware een heel dikke ongebruikte kabel van "de Claus" naar de netwerk van Enexis en Tennet waar we met dat in de ogen van RWE, "beetje stroom van 3750 zonnepanelen" gemakkelijk op terecht kunnen. RWE heeft zelf ook nog plannen met zonnepanelen op hun terrein en wil die vrije capaciteit op hun kabel ook weer gaan benutten. Geen probleem: het past er allemaal op. Maar ook voor RWE zijn er zoveel schommelingen op de elektriciteitsmarkt dat men nu nog niet kan zeggen, wanneer we terecht kunnen met de "verlengkabel" van ons project bij Mispadenhof naar de Claus Centrale. Ook hier onduidelijkheid en dus afwachten.

Maar ondertussen is die hele zonnepanelen- en elektriciteitsmarkt een "roller coaster" – een achtbaan. De prijs voor zonnepanelen is sterk gestegen en de elektriciteitsprijs schommelt enorm. Uw eigen energieleverancier is een handelaar die stroom op de markt inkoopt en aan u verkoopt. Zoals het er nu uitziet gaan we allemaal wel fors meer betalen voor elke kilowattuur, maar de handelaren zijn uiterst kritisch met het aangaan van lange termijnovereenkomsten voor hun inkoop van bij de producenten van stroom.

Dus zelfs als Enexis binnenkort met een "stekker komt" moeten er nog heel wat wijze besluiten genomen worden. De economische haalbaarheid en de risicoberekening van het project moet dan met de meest actuele cijfers ververst worden. Dat betekent dat we dan als coöperatie (met 60% eigenaar in het project) samen met de grondeigenaar-partner (40% aandeel) onze afwegingen moeten maken.

Tijdens de laatste ALV hebben we samen moeten besluiten het project voorlopig "in de ijskast" te plaatsen. Daar blijft het naar alle vooruitzichten nog even. Zodra we een toezegging voor netaansluiting krijgen gaan we rekenen en besluiten dan.

Zo vertraagt dit verduurzamings-traject in Maasgouw. Zal een nieuwe regering ons en Enexis met voortvarende besluiten gaan helpen onze opwek van duurzame energie vlot te trekken?

7. Ondertussen wordt het kouder. Aandacht voor de volgende punten. (volgende blz)

- **Draai de keteltemperatuur van uw HR-gasketel naar 60 graden.**

Is uw woning al voorzien van dubbel glas, spouwmuurisolatie en /of dakisolatie? Probeer dan eens of u het met de aanwezige radiatoren en/of vloerverwarming toch comfortabel warm krijgt met een lagere keteltemperatuur. Alleen met een lage temperatuur van het water dat terugstroomt van uw radiatoren naar de ketel haalt u het volledige hoge rendement (107%) uit uw verwarmingsketel, waarmee u gas, kosten en CO₂ bespaart. Kijk op de website <https://zetmop60.nl/>

Hier vindt u een goede uitleg en voor (zowat) alle ketels heel gedetailleerde instructies met plaatjes en YouTube-filmpjes van uw ketel en de knoppen of displays.

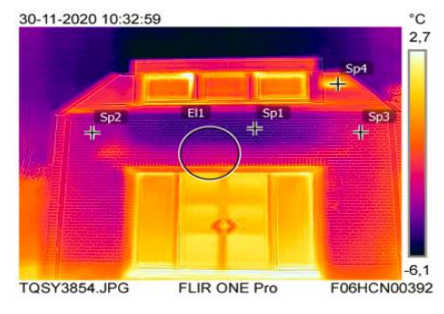
En geen angst: als het niet werkt of niet comfortabel blijft zet u de temperatuur van het ketelwater weer omhoog. (en een *gemene* tip: vertel uw partner niet dat u de temperatuur naar beneden draait. Als die niet klaagt dat het te koud is, zit u nog steeds goed: temperatuur-comfort is nogal een subjectieve

ervaringen en op deze manier krijgt u na enkele dagen stilzwijgend een onbevagen oordeel) Nog een stap verder: als het met 60 graden warm genoeg blijft, probeer dan eens 50 graden of zelfs 40 graden. Daarmee kunt u inschatten of uw woning zonder aanvullende maatregelen ook verwarmd kan worden door een warmtepomp. De meest gangbare warmtepompen kunnen verwarmingswater slechts tot 40 graden verwarmen. Laat ons gerust uw bevindingen weten. Dus: kijk op de website <https://zetmop60.nl/>

- **Reserveer een infra-rood rapport, een warmtebeeldopname, van uw woonhuis.**

Als de buitentemperatuur tot rond of onder het vriespunt daalt, kunnen we met een warmtebeeld-camera de warmtelekken van uw woning in beeld brengen.

Nu betaalt u nog € 30 (de gemeente Maasgouw vindt het ook belangrijk en betaalt de resterende €50) voor een rapport waarmee u inzicht krijgt waar in uw huis overbodig veel warmte naar buiten lekt. En zelfs waar gevaarlijke plekken zijn waar condensatie kan optreden en zich schimmel kan vormen. Reserveer [hier](#) op onze website.

- **Laat uw muren niet kouder worden dan 17°C: Ventileren voor “dummies”.**

Goed ventileren van huizen en gebouwen is belangrijk vanuit oogpunten van comfort én gezondheid.

De ideale **luchtvochtigheid** in huis ligt **tussen de 40-60%**. Zowel een te **vochtige** als ook een te droge atmosfeer wordt bij bepaalde temperaturen als onaangenaam ervaren en kan bovendien leiden tot (gezondheids)problemen.

Goed ventileren moet, maar ook weer niet meer dan nodig is, om niet met een hoge energierekening te worden geconfronteerd. Koude buitenlucht die binnen komt warmt immers op tot kamertemperatuur en dat kost energie.

U weet wat het verschil is tussen ventileren en luchten? Ventileren

doe je eigenlijk continue, maar luchten moet je één of een paar keer per dag, fors, maar dan niet te lang!

Kijk op <https://duurzaammaasgouw.nl/wp-content/uploads/2021/09/Ventileren-voor-dummies.pdf>

Als je te lang met koude buitenlucht gaat luchten en je muren, vloer, plafond koelen dan zo sterk af dat hun temperatuur (oppervlaktetemperatuur) onder 17 graden komt ontstaat ook het gevaar voor condensatie en schimmelvorming. (in een standaard huurovereenkomst in Duitsland moet de huurder zorgen dat de binnentemperatuur op geen enkel moment onder 17 graden komt)

Lucht kort maar fors: niet langer dan 10 á 15 minuten en dan ramen en deuren dicht! Ventileer continue.

Kijk ook op onze website voor meer algemene nieuws feitjes:

<https://duurzaammaasgouw.nl/home/nieuwsberichten/>